

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul 188 (XXXII) — Nr. 169

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Luni, 2 martie 2020

SUMAR

<u>Nr.</u>	<u>Pagina</u>
DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE	
Decizia nr. 717 din 5 noiembrie 2019 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 142 alin. (1) și ale art. 145 alin. (2) din Codul de procedură civilă	2–3
Decizia nr. 721 din 5 noiembrie 2019 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 7 alin. (1) din Ordonanța Guvernului nr. 15/2002 privind aplicarea tarifului de utilizare și a tarifului de trecere pe rețeaua de drumuri naționale din România	4–5
Decizia nr. 794 din 3 decembrie 2019 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 21 alin. (6) din Legea nr. 165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România	6–9
Decizia nr. 795 din 3 decembrie 2019 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 67 alin. (2) din Legea nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului	10–12
Decizia nr. 796 din 3 decembrie 2019 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 879 alin. (3) din Codul civil	12–15
ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE	
1.615. — Ordin al ministrului finanțelor publice privind indicele prețurilor de consum utilizat pentru actualizarea plăților anticipate în contul impozitului pe profit anual.....	15
ACTE ALE CORPULUI EXPERTILOR CONTABILI ȘI CONTABILILOR AUTORIZAȚI DIN ROMÂNIA	
20/556. — Hotărâre privind prelungirea perioadei de valabilitate a vizei aferente anului 2019 până la data de 31 martie 2020	16

DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE**CURTEA CONSTITUȚIONALĂ****DECIZIA Nr. 717**

din 5 noiembrie 2019

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 142 alin. (1) și ale art. 145 alin. (2) din Codul de procedură civilă

Valer Dorneanu	— președinte
Cristian Deliorga	— judecător
Marian Enache	— judecător
Daniel Marius Morar	— judecător
Mona-Maria Pivniceru	— judecător
Gheorghe Stan	— judecător
Livia Doina Stanciu	— judecător
Elena-Simina Tănăsescu	— judecător
Varga Attila	— judecător
Andreea Costin	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Loredana Veisa.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 142 alin. (1) și ale art. 145 alin. (2) din Codul de procedură civilă, excepție ridicată de Mihaela Julia în Dosarul nr. 1.821/1/2017 al Înaltei Curți de Casație și Justiție — Secția de contencios administrativ și fiscal și care formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 2.812D/2017.

2. La apelul nominal lipsesc părțile. Procedura de citare este legal îndeplinită.

3. Magistratul-asistent referă asupra faptului că autoarea excepției de neconstituționalitate a depus la dosarul cauzei note scrise, prin care solicită admiterea acesteia.

4. Cauza fiind în stare de judecată, președintele Curții acordă cuvântul reprezentantului Ministerului Public, care pune concluzii de respingere, ca neîntemeiată, a excepției de neconstituționalitate. În acest sens arată că dispozițiile art. 142 din Codul de procedură civilă sunt norme de procedură care vizează competența și judecarea cererii de strămutare, fiind edictate de legiuitor în virtutea mandatului său constituțional conferit de art. 126 alin. (2) din Constituție cu respectarea art. 21 din Legea fundamentală. În ceea ce privește dispozițiile art. 145 alin. (2) din Codul de procedură civilă menționează faptul că instanța constituțională s-a mai pronunțat, spre exemplu, prin Decizia nr. 194 din 9 aprilie 2019.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

5. Prin Încheierea nr. 3.440 din 7 noiembrie 2017, pronunțată în Dosarul nr. 1.821/1/2017, **Înalta Curte de Casație și Justiție — Secția de contencios administrativ și fiscal a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 142 alin. (1) și ale art. 145 alin. (2) din Codul de procedură civilă**, excepție ridicată de Mihaela Julia într-o cauză având ca obiect soluționarea cererii de strămutare a unui dosar aflat pe rolul Curții de Apel Brașov.

6. În motivarea excepției de neconstituționalitate se susține, în esență, că prevederile legale criticate sunt neclare, imprecise și incomplete, lăsând loc interpretărilor și, implicit, abuzurilor în instanțele judecătorești. Astfel, arată că sintagma „va înștiința de îndată” din cuprinsul art. 142 alin. (1) din Codul de procedură civilă este neclară, întrucât termenul „de îndată” nu este definit, iar din cuprinsul reglementării criticate nu rezultă care sunt motivul înștiințării, scopul urmărit și obligația instanței

după ce a fost înștiințată, nefiind normal ca înștiințarea să nu producă efecte și să nu aibă niciun scop legal. Referitor la dispozițiile art. 145 alin. (2) din Codul de procedură civilă se susține că acestea nu definesc perioada de timp la care se referă sintagma „între timp” din cuprinsul acestora, ceea ce este contrar art. 1 alin. (5) din Constituție.

7. **Înalta Curte de Casație și Justiție — Secția de contencios administrativ și fiscal** apreciază că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată. Astfel, dispozițiile legale criticate nu încalcă prevederile constituționale invocate în susținerea excepției de neconstituționalitate, iar modul de aplicare și interpretare a legii la speța dedusă controlului de constituționalitate aparține instanțelor de drept comun, în cadrul controlului judiciar realizat de acestea.

8. Potrivit prevederilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate ridicate.

9. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului, Guvernul și Avocatul Poporului** nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, raportul întocmit de judecătorul-raportor, notele scrise depuse, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

10. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

11. **Obiectul excepției de neconstituționalitate** îl reprezintă dispozițiile art. 142 alin. (1) și ale art. 145 alin. (2) din Codul de procedură civilă, care au următorul cuprins:

— Art. 142 alin. (1): „*Cererea de strămutare întemeiată pe motiv de bănuială legitimă este de competența curții de apel, dacă instanța de la care se cere strămutarea este o judecătorie sau un tribunal din circumscripția acesteia. Dacă strămutarea se cere de la curtea de apel, competența de soluționare revine Înaltei Curți de Casație și Justiție. Cererea de strămutare se depune la instanța competentă să o soluționeze, care va înștiința de îndată instanța de la care s-a cerut strămutarea despre formularea cererii de strămutare.*”;

— Art. 145 alin. (2): „*Hotărârea va arăta în ce măsură actele îndeplinite de instanță înainte de strămutare urmează să fie păstrate. În cazul în care instanța de la care s-a dispus strămutarea a procedat între timp la judecarea procesului, hotărârea pronunțată este desființată de drept prin efectul admiterii cererii de strămutare.*”

12. În ceea ce privește obiectul excepției de neconstituționalitate Curtea observă că, ulterior sesizării sale, dispozițiile art. 142 alin. (1) din Codul de procedură civilă au fost modificate prin Legea nr. 310/2018 pentru modificarea și completarea Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, precum și pentru modificarea și completarea altor acte

normative, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1.074 din 18 decembrie 2018, având în prezent următorul cuprins: „Cererea de strămutare întemeiată pe motiv de bănuială legitimă este de competența curții de apel, dacă instanța de la care se cere strămutarea este o judecătorie sau un tribunal din circumscripția acesteia. Dacă strămutarea se cere de la curtea de apel, competența de soluționare revine Înaltei Curți de Casație și Justiție. În cazul cererilor de strămutare întemeiate pe motivul de bănuială legitimă vizând calitatea părții de judecător la o instanță din circumscripția curții de apel competente, precum și a celor vizând calitatea de parte a unei instanțe din circumscripția aceleiași curți, competența de soluționare revine Înaltei Curți de Casație și Justiție. Cererea de strămutare se depune la instanța competentă să o soluționeze, care va înștiința de îndată instanța de la care s-a cerut strămutarea despre formularea cererii de strămutare.”

13. Având în vedere Decizia nr. 766 din 15 iunie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 549 din 3 august 2011, prin care instanța constituțională a statuat că sintagma „în vigoare” din cuprinsul dispozițiilor art. 29 alin. (1) și ale art. 31 alin. (1) din Legea nr. 47/1992 este constituțională în măsura în care se interpretează în sensul că sunt supuse controlului de constituționalitate și legile sau ordonanțele ori dispozițiile din legi sau din ordonanțe ale căror efecte juridice continuă să se producă și după ieșirea lor din vigoare, Curtea va analiza dispozițiile legale criticate în forma anterioară modificării aduse prin Legea nr. 310/2018.

14. În opinia autoarei excepției de neconstituționalitate, dispozițiile legale criticate încalcă prevederile constituționale ale art. 1 alin. (3) și (5) privind statul român, ale art. 21 alin. (1) și (3) privind accesul liber la justiție și dreptul la un proces echitabil, astfel cum acestea se interpretează potrivit art. 20 din Constituție și prin prisma art. 6 privind dreptul la un proces echitabil din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, precum și ale art. 124 alin. (2) privind unicitatea, egalitatea și imparțialitatea justiției.

15. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea reține că prin Decizia nr. 194 din 9 aprilie 2019, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 639 din 1 august 2019, paragraful 22, a statuat în privința sintagmei „între timp” din cuprinsul art. 145 alin. (2) teza a doua din Codul de procedură civilă că aceasta privește un interval scurs de la un moment procesual la altul, momentul de debut al acestui interval, în ipoteza normei criticate, fiind marcat de formularea unei cereri de strămutare în cursul procesului, iar, în sens contrar, instituția strămutării ar fi lipsită de substanță și nu și-ar

mai atinge scopul pentru care a fost reglementată, acela de a asigura imparțialitatea obiectivă a instanței care trebuie să judece fondul cauzei. Așadar, prin reglementarea criticată, legiuitorul a avut în vedere tocmai ipoteza în care hotărârea este deja pronunțată la momentul pronunțării hotărârii asupra cererii de strămutare.

16. În continuare, Curtea observă că instanța de la care s-a cerut strămutarea este înștiințată de îndată despre formularea unei cereri de strămutare [art. 142 alin. (1) teza a treia din Codul de procedură civilă], precum și despre admiterea sau respingerea cererii de strămutare [art. 144 alin. (3) din Codul de procedură civilă], astfel încât aceasta este în cunoștință de cauză în ceea ce privește existența unei proceduri de soluționare a cererii de strămutare.

17. Prin decizia sus-amintită, paragraful 21, Curtea a reținut că, dacă, în lipsa dispunerii măsurii suspendării procesului, în condițiile art. 143 din Codul de procedură civilă, instanța de la care s-a cerut strămutarea procedează la soluționarea litigiului, iar cererea de strămutare a fost admisă, hotărârea pronunțată în cauză nu acoperă lipsa de imparțialitate a judecătorului cauzei, întrucât obținerea sau apărarea unui drept ori protejarea unui interes, chiar legitim, nu se poate fonda pe o hotărâre a cărei legalitate este pusă la îndoială prin raportare la instanța care a pronunțat-o.

18. În privința criticii referitoare la definirea termenului „de îndată” din cuprinsul art. 142 alin. (1) din Codul de procedură civilă, Curtea observă faptul că acesta urmează a fi aplicat în concordanță cu caracterul procedurii de soluționare a cererii de strămutare, care este o procedură urgentă și simplificată de judecată, ținând cont de respectarea principiului celerității judecării cauzei. Respectarea acestui principiu determină necesitatea împiedicării tergiversării soluționării aspectelor ce privesc drepturile și obligațiile ce rezultă din raporturile juridice deduse judecării. Totodată, rațiunea unei asemenea prevederi legislative este legată de o mai bună administrare a justiției.

19. În acest context, Curtea nu poate reține critica formulată prin raportare la art. 16 din Constituție, dispozițiile legale aplicându-se în mod egal tuturor celor care se află în ipoteza normei, și nici critica formulată prin raportare la art. 21 și art. 124 alin. (2) din Constituție, având în vedere că strămutarea reprezintă unul dintre mijloacele procesuale care contribuie la asigurarea caracterului efectiv al imparțialității judecătorilor, garanție instituțională a dreptului la un proces echitabil (a se vedea, în acest sens, Decizia nr. 558 din 16 octombrie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 897 din 10 decembrie 2014, paragraful 16).

20. Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată de Mihaela Jula în Dosarul nr. 1.821/1/2017 al Înaltei Curți de Casație și Justiție — Secția de contencios administrativ și fiscal și constată că dispozițiile art. 142 alin. (1) și ale art. 145 alin. (2) din Codul de procedură civilă sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Înaltei Curți de Casație și Justiție — Secția de contencios administrativ și fiscal și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 5 noiembrie 2019.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE
prof. univ. dr. **VALER DORNEANU**

Magistrat-asistent,
Andreea Costin

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 721

din 5 noiembrie 2019

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 7 alin. (1)
din Ordonanța Guvernului nr. 15/2002 privind aplicarea tarifului de utilizare și a tarifului
de trecere pe rețeaua de drumuri naționale din România

Valer Dorneanu	— președinte
Cristian Deliorga	— judecător
Marian Enache	— judecător
Daniel Marius Morar	— judecător
Mona-Maria Pivniceru	— judecător
Gheorghe Stan	— judecător
Livia Doina Stanciu	— judecător
Elena-Simina Tănăsescu	— judecător
Varga Attila	— judecător
Bianca Drăghici	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Loredana Brezeanu.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 7 teza a II-a din Ordonanța Guvernului nr. 15/2002 privind aplicarea tarifului de utilizare și a tarifului de trecere pe rețeaua de drumuri naționale din România, excepție ridicată de Alexandru Ionuț Ghiunea în Dosarul nr. 15.188/4/2017 al Judecătoriei Sectorului 4 București — Secția civilă și care formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 2.865D/2017.

2. La apelul nominal lipsesc părțile. Procedura de citare este legal îndeplinită.

3. Magistratul-asistent referă asupra faptului că partea Compania Națională de Administrare a Infrastructurii Rutiere — S.A. a depus la dosar concluzii scrise, prin care solicită respingerea excepției ca neîntemeiată și solicită judecarea cauzei în lipsă.

4. Cauza fiind în stare de judecată, președintele Curții acordă cuvântul reprezentantului Ministerului Public, care pune concluzii de respingere a excepției de neconstituționalitate ca neîntemeiată, sens în care invocă Decizia Curții Constituționale nr. 370 din 31 mai 2018 și, întrucât nu au intervenit elemente noi, de natură a schimba soluțiile adoptate de Curte, arată că se impune menținerea jurisprudenței.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, reține următoarele:

5. Prin Încheierea din 11 octombrie 2017, pronunțată în Dosarul nr. 15.188/4/2017, **Judecătoria Sectorului 4 București — Secția civilă a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 7 teza a II-a din Ordonanța Guvernului nr. 15/2002 privind aplicarea tarifului de utilizare și a tarifului de trecere pe rețeaua de drumuri naționale din România.** Excepția a fost ridicată de Alexandru Ionuț Ghiunea într-o cauză având ca obiect soluționarea unei plângeri formulate împotriva procesului-verbal de constatare și sancționare a unei contravenții reglementate prin dispozițiile Ordonanței Guvernului nr. 15/2002.

6. **În motivarea excepției de neconstituționalitate** autorul acesteia susține, în esență, că obligarea utilizatorilor români de a deține rovinietă și exceptarea utilizatorilor străini de la obligația deținerii acesteia, care, în cazul utilizatorului străin, incumbă doar conducătorului auto, instituie un tratament juridic diferențiat pentru persoanele care se află în aceeași situație. Se realizează

o discriminare contrară principiului egalității cetățenilor în fața legii și a autorităților publice.

7. **Judecătoria Sectorului 4 București — Secția civilă** apreciază că textul legal invocat nu vizează restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți fundamentale.

8. Potrivit prevederilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

9. **Avocatul Poporului** precizează că își menține punctul de vedere reținut în deciziile Curții Constituționale nr. 250 din 21 mai 2013, nr. 217 din 9 mai 2013 și nr. 629 din 14 iunie 2012, în sensul constituționalității dispozițiilor legale criticate.

10. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului și Guvernul** nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctul de vedere al Avocatului Poporului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, notele scrise, concluziile procurorului, prevederile legale criticate, raportate la dispozițiile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

11. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

12. **Obiectul excepției de neconstituționalitate** îl constituie, potrivit încheierii de sesizare, dispozițiile art. 7 teza a doua din Ordonanța Guvernului nr. 15/2002 privind aplicarea tarifului de utilizare și a tarifului de trecere pe rețeaua de drumuri naționale din România, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 82 din 1 februarie 2002, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 424/2002, cu modificările și completările ulterioare. În realitate, din motivarea excepției, Curtea reține că autorul critică art. 7 alin. (1) din Ordonanța Guvernului nr. 15/2002, asupra căruia se va pronunța prin prezenta decizie și care are următorul cuprins: „*Responsabilitatea achitării corespunzătoare a tarifului de utilizare și a tarifului de concesiune revine în exclusivitate utilizatorilor români, iar în cazul utilizatorilor străini, aceasta revine în exclusivitate conducătorului auto al vehiculului.*”

13. Autorul excepției de neconstituționalitate consideră că dispozițiile legale criticate contravin prevederilor constituționale ale art. 16 alin. (1) referitoare la egalitatea în drepturi și ale art. 53 privind restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți. De asemenea, sunt invocate și prevederile art. 7 referitoare la egalitatea în fața legii din Declarația Universală a Drepturilor Omului.

14. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea constată că dispozițiile legale criticate au mai făcut obiect al controlului de constituționalitate exercitat prin prisma unor critici identice, formulate de același autor, Curtea respingând excepția

de neconstituționalitate prin Decizia nr. 315 din 21 mai 2019, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 872 din 29 octombrie 2019.

15. Astfel, prin Decizia nr. 315 din 21 mai 2019, precitată, Curtea a constatat că instituirea în mod distinct a responsabilității achitării tarifului de utilizare și deținere a rovinietei valabile pentru utilizatorii români și cei străini nu încalcă principiul egalității în drepturi a cetățenilor. Situația evident diferită a celor două categorii de utilizatori, în funcție de care distinge textul de lege criticat, justifică tratamentul diferit stabilit de legiuitor (a se vedea, în acest sens, Decizia nr. 1.376 din 16 decembrie 2008, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 48 din 27 ianuarie 2009, Decizia nr. 217 din 9 mai 2013, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 362 din 18 iunie 2013, Decizia nr. 371 din 24 septembrie 2013, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 718 din 21 noiembrie 2013, și Decizia nr. 370 din 31 mai 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 733 din 24 august 2018, paragraful 24).

16. Curtea a reținut că, potrivit Deciziei Plenului Curții Constituționale nr. 1 din 8 februarie 1994, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 69 din 16 martie 1994, principiul egalității în fața legii presupune instituirea unui tratament egal pentru situații care, în funcție de scopul urmărit, nu sunt diferite. De aceea, el nu exclude, ci, dimpotrivă, presupune soluții diferite pentru situații diferite. În consecință, un tratament diferit nu poate fi doar expresia aprecierii exclusive a legiuitorului, ci trebuie să se justifice rațional, în respectul principiului egalității cetățenilor în fața legii și a autorităților publice.

17. Aplicând aceste considerente, Curtea a reținut că legiuitorul a instituit un tratament diferențiat în ceea ce privește responsabilitatea achitării corespunzătoare a tarifului de utilizare pentru utilizatorii rețelei de drumuri publice din România, făcând distincție între situația utilizatorilor români și a celor străini.

18. Definiția noțiunii de „utilizator” este cuprinsă în art. 1 alin. (1) lit. b) din Ordonanța Guvernului nr. 15/2002, potrivit căruia persoanele fizice sau juridice înscrise în certificatul de înmatriculare, care au în proprietate sau care, după caz, pot folosi în baza unui drept legal vehicule înmatriculate în România sunt denumite utilizatori români, respectiv persoanele fizice ori juridice înscrise în certificatul de înmatriculare, care au în proprietate sau care, după caz, pot folosi în baza unui drept legal vehicule înmatriculate în alte state sunt denumite utilizatori străini.

19. Curtea a reținut că procedura de sancționare pentru utilizatorii români diferă de aceea aplicabilă utilizatorilor străini.

Curtea a observat că, potrivit art. 9 alin. (6) din Ordonanța Guvernului nr. 15/2002, în cazul utilizatorilor români sau străini, dacă se constată prin intermediul terminalelor de interogare lipsa rovinietei valabile, personalul abilitat aplică sancțiunea și încheie procesul-verbal de constatare a contravenției după identificarea contravenientului utilizator român sau a conducătorului auto, în cazul utilizatorilor străini, proces-verbal de constatare a contravenției care poate fi încheiat și în lipsa contravenientului.

20. Astfel, în cazul utilizatorilor români, Curtea a observat prevederile art. 9 alin. (4) din Ordonanța Guvernului nr. 15/2002, potrivit cărora personalul care efectuează controlul constată săvârșirea contravenției, încheie procesul-verbal de constatare a contravenției și aplică sancțiunea contravențională dacă se constată, prin intermediul sistemelor de camere video, lipsa rovinietei valabile sau a peajului valabil, în baza datelor privind utilizatorul vehiculului, furnizate de Ministerul Afacerilor Interne — Direcția Regim Permise de Conducere și Înmatriculare a Vehiculelor.

21. În cazul utilizatorilor străini sunt incidente dispozițiile art. 9 alin. (4¹) din Ordonanța Guvernului nr. 15/2002, potrivit cărora în cazul vehiculelor înmatriculate în alte state, pentru procesele-verbale de constatare a contravențiilor sunt aplicabile prevederile art. 6¹¹ alin. (8) din Ordonanța Guvernului nr. 43/1997 privind regimul drumurilor, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 237 din 29 iunie 1998. Acesta prevede că în cazul vehiculelor înmatriculate în alte state, procesele-verbale de constatare a contravenției, devenite titlu executoriu, se comunică în scris Inspectoratului General al Poliției de Frontieră, în cel mult 30 de zile de la încheierea acestora, de către instituția din care face parte personalul cu atribuții de control, menționând numele și prenumele contravenientului, numărul documentului de identitate și al procesului-verbal de constatare a contravenției, precum și amenda datorată, pentru a fi luate în evidență și a fi condiționată de achitarea acesteia intrarea pe teritoriul României a vehiculelor utilizate sau deținute de contravenient, după caz.

22. Față de cele referite, Curtea nu a reținut nici încălcarea art. 7 din Declarația Universală a Drepturilor Omului și, având în vedere că nu s-a constatat încălcarea niciunui drept constituțional, prevederile art. 53 din Constituție nu sunt incidente în cauză.

23. Întrucât în cauza de față nu au fost evidențiate elemente noi, care să justifice reconsiderarea acestei jurisprudențe, considerentele și soluția pronunțate cu acele prilejuri își mențin valabilitatea și în ceea ce privește prezenta excepție de neconstituționalitate.

24. Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată de Alexandru Ionuț Ghiunea în Dosarul nr. 15.188/4/2017 al Judecătorei Sectorului 4 București — Secția civilă și constată că dispozițiile art. 7 alin. (1) din Ordonanța Guvernului nr. 15/2002 privind aplicarea tarifului de utilizare și a tarifului de trecere pe rețeaua de drumuri naționale din România sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Judecătorei Sectorului 4 București — Secția civilă și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 5 noiembrie 2019.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE
prof. univ. dr. **VALER DORNEANU**

Magistrat-asistent,
Bianca Drăghici

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 794

din 3 decembrie 2019

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 21 alin. (6) din Legea nr. 165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România

Valer Dorneanu	— președinte
Cristian Deliorga	— judecător
Daniel Marius Morar	— judecător
Mona-Maria Pivniceru	— judecător
Gheorghe Stan	— judecător
Livia Doina Stanciu	— judecător
Elena-Simina Tănăsescu	— judecător
Varga Attila	— judecător
Irina Loredana Gulie	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Loredana Brezeanu.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 21 alin. (6) teza a doua din Legea nr. 165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România, excepție ridicată de Tudor Smarandache în Dosarul nr. 16.136/3/2018 al Tribunalului București — Secția a III-a civilă și care formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 1.178D/2018.

2. La apelul nominal răspunde autorul excepției, reprezentat prin domnul avocat Mihai Maxim din Baroul București, cu delegație depusă la dosar. Lipsesc celelalte părți. Procedura de citare este legal îndeplinită.

3. Președintele dispune a se face apelul și în Dosarul nr. 2.381D/2018, având ca obiect excepția de neconstituționalitate a aceluiași prevederi legale, excepție ridicată de Ionel-Olimpiu Blăjuț în Dosarul nr. 29.857/3/2017 al Curții de Apel București — Secția a IV-a civilă. La apelul nominal lipsesc părțile. Procedura de citare este legal îndeplinită.

4. Magistratul-asistent referă asupra faptului că, în acest dosar, partea Comisia Națională pentru Compensarea Imobilelor a depus note scrise prin care solicită respingerea excepției ca neîntemeiată.

5. Având în vedere obiectul excepțiilor de neconstituționalitate ridicate în dosarele anterior menționate, Curtea, din oficiu, pune în discuție conexarea Dosarului nr. 2.381D/2018 la Dosarul nr. 1.178D/2018. Reprezentantul autorului excepției prezent în Dosarul nr. 1.178D/2018 nu se opune conexării dosarelor. Reprezentantul Ministerului Public este de acord cu măsura conexării. Curtea, în temeiul dispozițiilor art. 53 alin. (5) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, dispune conexarea Dosarului nr. 2.381D/2018 la Dosarul nr. 1.178D/2018, care este primul înregistrat.

6. Cauza fiind în stare de judecată, președintele Curții acordă cuvântul reprezentantului prezent al autorului excepției de neconstituționalitate, care solicită admiterea acesteia. În acest sens arată că sintagma „*în considerarea caracteristicilor tehnice ale imobilului și a categoriei de folosință la data preluării acestuia*”, cuprinsă în art. 21 alin. (6) din Legea nr. 165/2013, poate fi neconstituțională, în funcție de interpretarea care i se poate da. Astfel, potrivit jurisprudenței constante a Curții Constituționale, statul poate interveni în procesul de restituire a imobilelor naționalizate, însă cu respectarea principiului justului

echilibru și al proporționalității măsurii, în caz contrar fiind încălcate dispozițiile art. 44 din Constituție. Având în vedere că, până în anul 2013, despăgubirile convenite pentru imobilele preluate abuziv au fost calculate luând în considerare categoria de folosință a imobilului de la data intrării în vigoare a legii reparatorii respective, introducerea sintagmei criticate în Legea nr. 165/2013, care se referă la categoria de folosință a imobilului de la data preluării, este neconstituțională, dat fiind faptul că, prin raportare la acest moment, se reduce foarte mult despăgubirea convenită. De asemenea, se mai susține că prevederea legală criticată nu este clară, deoarece nu se înțelege ce înseamnă „categorie de folosință”, respectiv dacă se referă la teren situat în intravilan sau extravilan. În acest mod este încălcat și principiul separației puterilor în stat, dat fiind faptul că, în foarte multe cazuri, în procedura administrativă a procesului de restituire intervin și instanțele de judecată, respectiv Înalta Curte de Casație și Justiție, care stabilește legea aplicabilă procesului de restituire. Or, prin intrarea în vigoare a Legii nr. 165/2013, care stabilește un alt regim juridic aplicabil cauzei, se încalcă autoritatea de lucru judecat a hotărârii judecătorești pronunțate în cauză.

7. Reprezentantul Ministerului Public solicită respingerea excepției ca neîntemeiată, invocând jurisprudența Curții Constituționale în această materie, respectiv Decizia nr. 169 din 26 martie 2019.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarelor, constată următoarele:

8. Prin Sentința civilă nr. 1.398 din 13 iulie 2018 și prin Încheierea din 22 noiembrie 2018, **Tribunalul București — Secția a III-a civilă și Curtea de Apel București — Secția a IV-a civilă au sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 21 alin. (6) teza a doua din Legea nr. 165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România și, respectiv, ale art. 1 pct. 34 din Legea nr. 111/2017 privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 98/2016 pentru prorogarea unor termene, instituirea unor noi termene, privind unele măsuri pentru finalizarea activităților cuprinse în contractele încheiate în cadrul Acordului de împrumut dintre România și Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare pentru finanțarea Proiectului privind reforma sistemului judiciar, semnat la București la 27 ianuarie 2006, ratificat prin Legea nr. 205/2006, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative.** Excepțiile au fost invocate de Tudor Smarandache și de Ionel-Olimpiu Blăjuț în cauze având ca obiect soluționarea contestațiilor formulate împotriva unor decizii de compensare emise de Comisia Națională pentru Compensarea Imobilelor.

9. În motivarea excepției de neconstituționalitate în Dosarul nr. 1.178D/2018 se arată, în esență, că prevederile

legale criticate contravin dispozițiilor art. 44 din Constituție referitoare la dreptul de proprietate privată, deoarece stabilesc suma acordată în compensare prin raportare la caracteristicile tehnice și la categoria de folosință a imobilului de la data preluării abuzive. În speță, terenul revendicat era încadrat în categoria terenurilor extravilane, la data preluării abuzive, ulterior fiind încadrat în categoria terenurilor intravilane. În acest sens se susține că nu sunt îndeplinite cerințele instituite în jurisprudența Curții Constituționale pentru a putea fi stabilite despăgubiri mai mici decât valoarea imobilului, respectiv măsura să fie adecvată, să urmărească un scop legitim și să mențină un just echilibru între interesul general și protecția proprietății private a individului.

10. În Dosarul nr. 2.381D/2018 se arată, în esență, că prevederile legale criticate contravin dispozițiilor constituționale referitoare la egalitatea nivelului de protecție a titularilor dreptului de proprietate și la egalitatea în drepturi a cetățenilor, prin faptul că introduc o altă modalitate de calcul al măsurilor compensatorii care se acordă pentru imobilele preluate abuziv care nu mai pot fi restituite în natură. În acest sens arată că Legea nr. 165/2013 a instituit măsura restituirii în natură a bunurilor preluate abuziv și doar în subsidiar acordarea de măsuri compensatorii, despăgubirile fiind calculate potrivit prevederilor art. 21 alin. (6) din acest act normativ. După intrarea în vigoare a Legii nr. 111/2017, modalitatea de calcul al despăgubirilor a fost modificată în sensul că sunt luate în considerare caracteristicile tehnice ale imobilului și categoria sa de folosință. Or, se arată că aplicarea acestui criteriu la evaluarea întinderii drepturilor persoanelor îndreptățite are drept consecință o scădere severă a valorii despăgubirilor acordate, dat fiind faptul că atât caracteristicile tehnice, cât și categoria de folosință ale imobilelor în cauză, existente la data preluării, nu mai corespund situației actuale a imobilelor. Prin urmare, se susține că textul de lege criticat are un profund caracter discriminatoriu, în raport cu faptul că se aplică unor categorii diferite de persoane îndreptățite. Se mai arată că persoanele care sunt îndreptățite la restituirea imobilelor în natură, potrivit art. 1 alin. (1) din Legea nr. 165/2013, sunt favorizate față de cele îndreptățite la măsuri reparatorii, potrivit art. 1 alin. (2) din același act normativ.

11. Se mai susține că prevederile legale criticate contravin și principiului constituțional al neretroactivității legii civile, invocând în acest sens jurisprudența în materie a Curții Constituționale, precum și pe cea a Curții Europene a Drepturilor Omului referitoare la principiul preeminenței dreptului, dreptul la instanță, prevăzut de art. 6 paragraful 1 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale. De asemenea, se invocă încălcarea principiului constituțional al legalității, cu invocarea jurisprudenței Curții Constituționale în materie, precum și a prevederilor Legii nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, cu motivarea că prevederile legale criticate, care conduc la înjumătățirea despăgubirilor acordate, deși acestea sunt acordate „în echivalent”, vin în contradicție cu întregul sistem al legislației românești.

12. **Tribunalul București — Secția a III-a civilă** apreciază că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată, invocând în acest sens jurisprudența Curții Constituționale pronunțată în legătură cu textele de lege criticate.

13. **Curtea de Apel București — Secția a IV-a civilă** apreciază că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată. În acest sens apreciază că prevederile legale criticate nu introduc o discriminare în modalitatea de evaluare a despăgubirilor, ci, dimpotrivă, sunt în acord cu scopul Legii nr. 165/2013, și anume acela de asigurare a unei echivalențe valorice pentru bunurile preluate abuziv, în starea avută la momentul preluării abuzive. Se apreciază că soluția legislativă este, în esență, aceeași cu cea existentă anterior modificării prin

Legea nr. 111/2017, iar intenția legiuitorului a fost aceea de a clarifica textul actului normativ, astfel încât persoana îndreptățită la măsura reparatorie a compensării prin puncte să obțină o despăgubire care să corespundă imobilului ce nu mai poate fi restituit în natură. Se mai apreciază că textul de lege criticat nu se aplică retroactiv, câtă vreme reglementarea este aceeași, fiind vorba despre o prevedere expresă a unui aspect deja legiferat.

14. Potrivit prevederilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, actele de sesizare au fost comunicate președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate invocate.

15. **Avocatul Poporului** apreciază că prevederile legale criticate sunt constituționale, invocând în acest sens jurisprudența Curții Constituționale și a Curții Europene a Drepturilor Omului în această materie.

16. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului și Guvernul** nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând actele de sesizare, punctul de vedere al Avocatului Poporului, rapoartele întocmite de judecătorul-raportor, susținerile părții prezente, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, republicată, reține următoarele:

17. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, republicată, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

18. **Obiectul excepției de neconstituționalitate**, în Dosarul nr. 1.178D/2018, potrivit actului de sesizare, îl reprezintă prevederile art. 21 alin. (6) teza a doua din Legea nr. 165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 278 din 17 mai 2013. Potrivit motivării excepției de neconstituționalitate, în realitate aceasta se referă la întregul conținut al art. 21 alin. (6) din Legea nr. 165/2013.

19. În Dosarul nr. 2.381D/2018, obiectul excepției de neconstituționalitate, potrivit încheierii de sesizare, îl reprezintă prevederile art. 1 pct. 34 din Legea nr. 111/2017 privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 98/2016 pentru prorogarea unor termene, instituirea unor noi termene, privind unele măsuri pentru finalizarea activităților cuprinse în contractele încheiate în cadrul Acordului de împrumut dintre România și Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare pentru finanțarea Proiectului privind reforma sistemului judiciar, semnat la București la 27 ianuarie 2006, ratificat prin Legea nr. 205/2006, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 399 din 26 mai 2017, în realitate articolul unic pct. 4, teza referitoare la introducerea pct. 34 din Legea nr. 111/2017.

20. Potrivit art. 62 din Legea nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 260 din 21 aprilie 2010, dispozițiile de modificare și de completare se încorporează, de la data intrării lor în vigoare, în actul de bază, identificându-se cu acesta, astfel încât, și în acest dosar, Curtea urmează să rețină, ca obiect al excepției de neconstituționalitate, prevederile art. 21 alin. (6) din Legea nr. 165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada

regimului comunist în România, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 278 din 17 mai 2013, astfel cum au fost modificate prin prevederile articolului unic pct. 4 teza referitoare la introducerea pct. 3⁴ din Legea nr. 111/2017. Prevederile legale criticate au următorul cuprins: „(6) Evaluarea imobilului ce face obiectul deciziei se face prin aplicarea grilei notariale valabile la data intrării în vigoare a Legii nr. 165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România, cu modificările și completările ulterioare, în considerarea caracteristicilor tehnice ale imobilului și a categoriei de folosință la data preluării acestuia, și se exprimă în puncte. Un punct are valoarea de un leu.”

21. În opinia autorilor excepției de neconstituționalitate, prevederile legale criticate contravin dispozițiilor din Constituție cuprinse în art. 1 alin. (4) privind principiul separației și echilibrului puterilor în stat și alin. (5) referitor la principiul legalității, art. 15 alin. (2) referitor la neretroactivitatea legii civile, art. 16 alin. (1) privind egalitatea în drepturi, art. 21 alin. (3) referitor la dreptul la un proces echitabil, art. 44 — *Dreptul de proprietate privată*, art. 124 — *Înfăptuirea justiției*, art. 126 alin. (1) referitor la instanțele judecătorești și art. 129 — *Folosirea căilor de atac*.

22. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea reține că prevederile art. 21 alin. (6) din Legea nr. 165/2013 sunt criticate, în esență, din perspectiva faptului că evaluarea imobilului ce constituie obiect al deciziei de compensare se face prin aplicarea grilei notariale valabile la data intrării în vigoare a Legii nr. 165/2013, în considerarea caracteristicilor tehnice ale imobilului și a categoriei de folosință la data preluării acestuia, iar modalitatea de evaluare nu corespunde unei despăgubiri reale, corespunzătoare valorii de piață a imobilului preluat abuziv.

23. Curtea reține că s-a pronunțat în mod constant în privința constituționalității dispozițiilor din Legea nr. 165/2013, care instituie, pentru evaluarea imobilului ce constituie obiectul deciziei de compensare, metoda aplicării grilei notariale valabile la data intrării în vigoare a legii, jurisprudență care își menține valabilitatea și în prezenta cauză. Astfel, prin Decizia nr. 269 din 7 mai 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 513 din 9 iulie 2014, paragraful 42, Curtea Constituțională, observând expunerea de motive a Legii nr. 165/2013, a arătat că acordarea de măsuri compensatorii pentru un imobil imposibil de restituit în natură, prin aplicarea, la evaluarea acestuia, a grilei notariale valabile la data intrării în vigoare a Legii nr. 165/2013, așa cum dispune art. 21 alin. (6) din aceasta, reprezintă modalitatea prin care legiuitorul a înțeles să transpună în legislația națională exigențele și recomandările exprimate de Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa în materia restituirii proprietăților. Astfel, Legea nr. 165/2013 a fost adoptată de legiuitor ca urmare a pronunțării de către instanța europeană a Hotărârii-pilot din 12 octombrie 2010 în Cauza *Maria Atanasiu și alții împotriva României*, prin care au fost reținute în sarcina statului român obligația implementării unor proceduri simplificate și eficiente, întemeiate pe măsuri legislative și pe o practică judiciară și administrativă coerentă, precum și obligația adoptării unor reguli de procedură clare și simplificate, care să acorde sistemului de despăgubiri o previzibilitate sporită. Curtea Constituțională a mai reținut, de asemenea, că prin hotărârea-pilot menționată a fost lăsată însă statului român o largă marjă de apreciere în privința mijloacelor prin care să îndeplinească obligațiile juridice impuse și să garanteze respectarea drepturilor patrimoniale sau să reglementeze raporturile de proprietate avute în vedere.

24. Totodată, Curtea Constituțională a remarcat jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului prin care aceasta a reamintit că imperative de interes general pot pleda pentru o

despăgubire inferioară valorii reale de pe piață a bunului, cu condiția ca suma plătită să se raporteze în mod rezonabil la valoarea bunului [Hotărârea din 21 februarie 1986, pronunțată în Cauza *James și alții împotriva Regatului Unit*, paragraful 54, Hotărârea din 8 iulie 1986, pronunțată în Cauza *Lithgow și alții împotriva Regatului Unit*, paragraful 120, sau Hotărârea din 29 martie 2006, pronunțată în Cauza *Scordino împotriva Italiei* (nr. 1), paragraful 95 și următoarele].

25. Invocând jurisprudența sa anterioară în legătură cu procedura specială de acordare a despăgubirilor pentru imobilele preluate în mod abuziv, Curtea a mai reținut că modul de reparare a injustițiilor și abuzurilor din legislația trecută ține de opțiunea exclusivă a legiuitorului, iar prevederile de lege criticate nu contravin dispozițiilor art. 44 din Constituție referitoare la dreptul de proprietate privată, ci, dimpotrivă, sunt în acord cu cele ale art. 44 alin. (1) teza a doua din Constituție, potrivit căroră conținutul și limitele dreptului de proprietate sunt stabilite de lege.

26. Tot astfel, prin Hotărârea din 29 aprilie 2014, pronunțată în Cauza *Preda și alții împotriva României*, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a considerat — având în vedere marja de apreciere a statului român și garanțiile instituite prin Legea nr. 165/2013, și anume regulile de procedură clare și previzibile, însoțite de termene constrângătoare și de un control judecătoresc efectiv — că legea menționată oferă, în principiu, un cadru accesibil și efectiv pentru remedierea criticilor referitoare la atingerile aduse dreptului la respectarea bunurilor în sensul art. 1 din Primul Protocol adițional la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, rezultate în urma aplicării legilor de restituire (paragraful 129). În aceeași cauză, instanța de contencios al drepturilor omului a statuat (paragraful 128), de asemenea, că măsurile de amenajare a plății creanțelor datorate de stat în virtutea deciziilor judecătorești definitive, cum ar fi eşalonarea plății acestora, măsuri luate pentru apărarea echilibrului bugetar între cheltuielile și încasările publice, urmăreau un scop de utilitate publică și realizarea unui just echilibru între diferitele interese aflate în joc, prin respectarea mecanismului existent și prin grija pe care autoritățile au demonstrat-o în executarea acestuia (a se vedea în acest sens și Decizia nr. 174 din 29 martie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 374 din 16 mai 2016).

27. Mai mult, așa cum a reținut Curtea prin Decizia nr. 618 din 4 noiembrie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 75 din 28 ianuarie 2015, paragraful 24, prin Legea nr. 165/2013, deși printre exemplele oferite de Curtea Europeană a Drepturilor Omului în cuprinsul Hotărârii-pilot din 12 octombrie 2010, care să conducă la eficientizarea mecanismului intern de restituire a proprietăților, se numără și plafonarea despăgubirilor (paragraful 235), statul român a optat însă, în cadrul marjei de apreciere de care dispune, să acorde integral despăgubiri, modificând însă doar sistemul de referință al evaluării. Or, dacă această modificare legislativă generează, în concret, o diminuare a valorii totale a despăgubirilor obținute de către persoanele îndreptățite, aceasta este o măsură proporțională cu scopul legitim urmărit (constând în menținerea echilibrului bugetar), putând avea, sub aspectul consecințelor produse, valențele unei plafonări. Prin decizia menționată, Curtea a subliniat că această măsură nu este de natură să afecteze dreptul de proprietate în substanța sa, deoarece nu îi pune în pericol existența și efectele juridice, ci doar intervine asupra quantumului bănesc obținut prin valorificarea dreptului de proprietate, în limitele permise de art. 44 din Constituție.

28. Cele statuate în deciziile menționate își mențin valabilitatea și în prezenta cauză, care are ca obiect excepția de neconstituționalitate a aceluiași prevederi legale, respectiv prevederile art. 21 alin. (6) din Legea nr. 165/2013, astfel cum au

fost modificate prin articolul unic pct. 4 din Legea nr. 111/2017, având în vedere că soluția legislativă este, în esență, aceeași cu cea existentă înaintea modificării.

29. În ceea ce privește susținerile referitoare la încălcarea principiului neretroactivității legii civile, dat fiind faptul că, la data sesizării instanței de judecată, textul de lege criticat nu prevedea în mod expres că evaluarea imobilului ce face obiectul deciziei de compensare se face în considerarea caracteristicilor tehnice ale imobilului și a categoriei de folosință la data preluării acestuia, însă pe parcursul soluționării cauzei textul de lege criticat a fost modificat prin art. 1 pct. 4 din Legea nr. 111/2017, Curtea reține că acestea nu sunt întemeiate.

30. În acord cu jurisprudența sa constantă, Curtea reține că o lege nu este retroactivă atunci când suprimă producerea în viitor a efectelor unei situații juridice constituite sub imperiul legii vechi, pentru că în aceste cazuri legea nouă nu face altceva decât să refuze supraviețuirea legii vechi și să reglementeze modul de acțiune în timpul următor intrării ei în vigoare, adică în domeniul ei propriu de aplicare (a se vedea, de exemplu, deciziile nr. 330 din 27 noiembrie 2001, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 59 din 28 ianuarie 2002, nr. 458 din 2 decembrie 2003, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 24 din 13 ianuarie 2004, sau nr. 294 din 6 iulie 2004, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 887 din 29 septembrie 2004). Astfel, în prezenta cauză nu poate fi vorba de retroactivitatea Legii nr. 165/2013, din moment ce situația juridică se află în curs de constituire, în sensul de a fi stabilit în concret cuantumul despăgubirilor convenite în temeiul legilor reparatorii, în concordanță cu principiul *tempus regit actum* și al aplicării imediate a legii noi.

31. În motivarea prezentei excepții de neconstituționalitate se mai susține și încălcarea principiului constituțional al egalității în drepturi, arătându-se că textul de lege criticat instituie o discriminare între două categorii de persoane care au aceleași drepturi, respectiv persoanele îndreptățite la restituire și care beneficiază de măsuri reparatorii, fie în natură, fie prin echivalent, prin aplicarea unui tratament juridic diferit, respectiv o modalitate diferită de calcul al despăgubirilor.

32. În legătură cu aceste susțineri Curtea reține că, în jurisprudența sa, a statuat că aplicarea unui regim juridic temporal diferit nu poate crea o stare de discriminare între diverse persoane, în funcție de actul normativ incident fiecăreia: „Faptul că, prin jocul unor prevederi legale, anumite persoane pot ajunge în situații defavorabile, apreciate subiectiv, prin

prisma propriilor lor interese, ca defavorabile, nu reprezintă o discriminare care să afecteze constituționalitatea textelor respective” (Decizia nr. 44 din 24 aprilie 1996, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 345 din 17 decembrie 1996). Altfel spus, raportat la prezenta cauză, inegalitatea de tratament juridic nu reprezintă un viciu de constituționalitate, fiind rezultatul unor regimuri juridice diferite, aplicate succesiv în timp, incidente în virtutea aceluiași principiu mai sus amintit, respectiv *tempus regit actum* (a se vedea în acest sens și Decizia nr. 662 din 15 octombrie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 885 din 26 noiembrie 2015, paragraful 19).

33. Mai mult, în jurisprudența sa, Curtea a arătat că respectarea principiului egalității în drepturi, stabilit prin prevederile art. 16 alin. (1) din Legea fundamentală, presupune luarea în considerare a tratamentului pe care legea îl prevede față de cei cărora li se aplică, în decursul perioadei în care reglementările sale sunt în vigoare, iar nu în raport cu efectele produse prin reglementările legale anterioare (a se vedea în acest sens deciziile nr. 20 din 2 februarie 2000, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 72 din 18 februarie 2000, nr. 820 din 9 noiembrie 2006, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 39 din 18 ianuarie 2007, și nr. 1.541 din 25 noiembrie 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 30 din 13 ianuarie 2011).

34. Prin urmare, având în vedere că soluția legislativă este, în esență, aceeași cu cea existentă înaintea modificării textului de lege criticat prin Legea nr. 111/2017, Curtea reține, în prezenta cauză, aplicabilitatea jurisprudenței anterioare, pronunțate în legătură cu acest text de lege. În ceea ce privește precizarea, prin modificarea adusă textului de lege criticat, în sensul că evaluarea imobilului se face în considerarea „*caracteristicilor tehnice ale imobilului și a categoriei de folosință la data preluării*”, reținem că aceste sintagme nu au caracter novator, fiind în acord cu scopul inițial al legiuitorului, care a urmărit introducerea, prin noul act normativ, a unui sistem unitar și previzibil de evaluare a imobilelor, care să se raporteze la valoarea bunurilor preluate în mod abuziv, raportare care nu se poate realiza în mod rezonabil altfel decât prin luarea în considerare a caracteristicilor bunurilor de la momentul preluării abuzive de către stat.

35. Astfel, având în vedere că cele reținute prin deciziile la care s-a făcut referire mai sus își mențin valabilitatea, *mutatis mutandis*, și în prezenta cauză, excepția de neconstituționalitate urmează să fie respinsă ca neîntemeiată.

36. Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată de Tudor Smarandache în Dosarul nr. 16.136/3/2018 al Tribunalului București — Secția a III-a civilă și de Ionel-Olimpiu Blăjuț în Dosarul nr. 29.857/3/2017 al Curții de Apel București — Secția a IV-a civilă și constată că dispozițiile art. 21 alin. (6) din Legea nr. 165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Tribunalului București — Secția a III-a civilă și Curții de Apel București — Secția a IV-a civilă și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 3 decembrie 2019.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE
prof. univ. dr. VALER DORNEANU

Magistrat-asistent,
Irina Loredana Gulie

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 795

din 3 decembrie 2019

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 67 alin. (2) din Legea nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului

Valer Dorneanu	— președinte
Cristian Deliorga	— judecător
Daniel Marius Morar	— judecător
Mona-Maria Pivniceru	— judecător
Gheorghe Stan	— judecător
Livia Doina Stanciu	— judecător
Elena-Simina Tănăsescu	— judecător
Varga Attila	— judecător
Irina Loredana Gulie	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Loredana Brezeanu.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 67 alin. (2) din Legea nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului, excepție ridicată de Radu Gabriel Patriche, în calitate de curator special al părților Ciprian Nederi și Luana Gabriela Nederi în Dosarul nr. 3.424/110/2017 al Tribunalului Bacău — Secția I civilă și care formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 1.204D/2018.

2. La apelul nominal lipsesc părțile, față de care procedura de citare este legal îndeplinită.

3. Cauza fiind în stare de judecată, președintele Curții acordă cuvântul reprezentantului Ministerului Public, care solicită respingerea excepției de neconstituționalitate ca neîntemeiată, invocând în acest sens jurisprudența Curții Constituționale în materie, respectiv Decizia nr. 163 din 26 martie 2019.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

4. Prin Încheierea din 15 iunie 2018, pronunțată în Dosarul nr. 3.424/110/2017, **Tribunalul Bacău — Secția I civilă a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 67 alin. (2) din Legea nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului**. Excepția a fost invocată de Radu Gabriel Patriche, în calitate de curator special al părților Ciprian Nederi și Luana Gabriela Nederi într-o cauză având ca obiect soluționarea cererii formulate de Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Bacău pentru înlocuirea măsurii plasamentului în regim de urgență cu măsura plasamentului pentru un minor.

5. **În motivarea excepției de neconstituționalitate** se arată că prevederile legale criticate creează o situație discriminatorie între persoanele care se încadrează în ipoteza juridică a normei criticate, cărora nu li se solicită acordul în vederea prestării unui număr de ore de muncă lunar, în cadrul unor acțiuni sau lucrări de interes local, pe de o parte, și persoanele cărora li s-a aplicat pedeapsa închisorii, care poate fi amânată, respectiv, a cărei exercitare poate fi suspendată, sub supraveghere, în condițiile art. 83 și, respectiv, art. 91 din Codul penal, dacă infractorul și-a manifestat acordul de a presta muncă neremunerată în folosul comunității. Astfel, se arată că este creată o inegalitate juridică, prin reglementarea diferită a existenței sau nu a acestui acord. De asemenea, se mai arată că prevederile legale criticate

contravin dispozițiilor constituționale referitoare la interzicerea muncii forțate, invocând în acest sens Hotărârea din 23 noiembrie 1983 a Curții Europene a Drepturilor Omului, pronunțată în Cauza *Van der Mussele împotriva Belgiei*, cu referire la definirea noțiunii de „muncă forțată”.

6. **Tribunalul Bacău — Secția I civilă** apreciază că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată. În acest sens arată că dispozițiile legale criticate se încadrează în excepția reglementată de art. 42 alin. (2) lit. c) teza a doua din Constituție, iar obligarea părinților apti de muncă la a contribui în acest fel la cheltuielile suportate din bugetul de stat pentru întreținerea copiilor lor se află în strânsă legătură cu obligația stabilită de art. 402, art. 525 alin. (1) și art. 529 alin. (2) din Codul civil. Modalitatea în care se execută obligația de întreținere nu presupune exclusiv acordarea unei sume de bani, ci, dimpotrivă, se referă și la asigurarea celor necesare traiului și, după caz, a cheltuielilor pentru educare, învățatură și pregătire profesională, în acest sens fiind și dispozițiile art. 530 din Codul civil. Invocă în acest sens practica judiciară, în care s-a statuat că, în situația în care părintele nu obține venituri, cuantumului pensiei de întreținere se stabilește prin raportare la venitul minim pe economie, presupunându-se că debitorul obligației de întreținere, apt fiind de muncă, poate presta o activitate care să-i aducă un astfel de venit, iar împrejurarea că este lipsit de venituri echivalează cu o invocare a propriei culpe în îndeplinirea obligației legale. Astfel, se consideră că admite că dispozițiile legale criticate contravin prevederilor constituționale referitoare la interzicerea muncii forțate ar echivala cu a recunoaște debitorului posibilitatea de a se sustrage de la îndeplinirea obligației de a presta întreținere copilului său, prin simplul refuz de a munci.

7. Potrivit prevederilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate invocate.

8. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului, Guvernul și Avocatul Poporului** nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, republicată, reține următoarele:

9. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, republicată, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

10. **Obiectul excepției de neconstituționalitate** îl reprezintă prevederile art. 67 alin. (2) din Legea nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 159 din 5 martie 2014, potrivit căroră: „(2) *Dacă plata contribuției la întreținerea copilului nu este posibilă, instanța obligă părintele apt de muncă*

să presteze între 20 și 40 de ore lunar pentru fiecare copil, acțiuni sau lucrări de interes local, pe durata aplicării măsurii de protecție specială, pe raza administrativ-teritorială în care are domiciliul sau reședința.”

11. În opinia autorului excepției, prevederile legale criticate contravin dispozițiilor din Constituție cuprinse în art. 1 alin. (5) privind principiul legalității, art. 16 alin. (1) referitor la egalitatea în drepturi și art. 42 — *Interzicerea muncii forțate*. De asemenea, sunt invocate prevederile art. 4 — *Interzicerea sclaviei și a muncii forțate* din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, precum și art. 2 alin. (1) din Convenția nr. 29/1930 privind munca forțată sau obligatorie, adoptată de Organizația Internațională a Muncii.

12. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea reține că prevederile legale criticate au mai format obiect al controlului de constituționalitate, prin raportare, între alte dispoziții constituționale, și la cele cuprinse în art. 42 — *Interzicerea muncii forțate*, și în raport de o motivare similară celei formulate în prezenta cauză. Astfel, prin Decizia nr. 352 din 24 iunie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 585 din 5 august 2014, Curtea a reținut că prevederile de lege ce formează obiectul excepției de neconstituționalitate sunt cuprinse în capitolul III „*Protecția specială a copilului lipsit, temporar sau definitiv, de ocrotirea părinților săi*”, secțiunea a 2-a Plasamentul din Legea nr. 272/2004 și stabilesc reguli în cazul în care plata contribuției la întreținerea copilului cu privire la care s-a dispus măsura plasamentului nu este posibilă. În acest caz, instanța obligă părintele apt de muncă să presteze între 20 și 40 de ore lunar pentru fiecare copil, acțiuni sau lucrări de interes local, pe durata aplicării măsurii de protecție specială, pe raza administrativ-teritorială în care are domiciliul sau reședința.

13. Invocând jurisprudența sa privind interzicerea muncii forțate, respectiv Decizia nr. 641 din 17 mai 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 575 din 12 august 2011, Curtea a observat, mai întâi, că dispozițiile Legii fundamentale nu definesc sintagma „muncă forțată”. În consecință, aplicând dispozițiile art. 20 alin. (1) din Constituție, Curtea a procedat la interpretarea acestei sintagme în concordanță cu pactele și tratatele internaționale de referință în materie la care România este parte, respectiv Convenția nr. 29 din 18 iunie 1930 privind munca forțată sau obligatorie, adoptată de Organizația Internațională a Muncii, ratificată prin Decretul nr. 213/1957, publicat în Buletinul Oficial nr. 4 din 18 ianuarie 1958, Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice din 16 decembrie 1966, ratificat prin Decretul nr. 212/1974, publicat în Buletinul Oficial nr. 146 din 20 noiembrie 1974.

14. Astfel, prin decizia menționată, paragrafele 23—25, Curtea a reținut că art. 2 pct. 1 din Convenția nr. 29 din 18 iunie 1930 privind munca forțată sau obligatorie, adoptată de Organizația Internațională a Muncii, ratificată prin Decretul nr. 213/1957, publicat în Buletinul Oficial nr. 4 din 18 ianuarie 1958, prevede că „termenul «muncă forțată sau obligatorie» va însemna orice muncă sau serviciu pretins unui individ sub amenințarea unei pedepse oarecare și pentru care numitul individ nu s-a oferit de bunăvoie”. În sfera acestui concept nu sunt cuprinse, potrivit art. 2 pct. 2 lit. b) din Convenție, „orice muncă sau serviciu făcând parte din obligațiile civice normale ale cetățenilor unei țări pe deplin independentă” și nici „muncile mărunte de la sat, adică muncile executate în interesul direct al colectivității de către membrii acesteia, munci care deci pot fi considerate ca obligații civice normale ce revin membrilor colectivității, cu condiția ca populația însăși sau reprezentanții săi direcți să aibă dreptul să se pronunțe asupra justeței acestor munci”, potrivit art. 2 pct. 2 lit. e) din Convenție. Tot astfel, art. 8 paragraful 3 din Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice din 16 decembrie 1966, ratificat prin Decretul

nr. 212/1974, publicat în Buletinul Oficial nr. 146 din 20 noiembrie 1974, stabilind la alin. a) că „nimeni nu va putea fi constrâns să execute o muncă forțată sau obligatorie”, precizează la alin. c) următoarele: „nu se consideră muncă forțată sau obligatorie” în sensul prezentului paragraf: „(...) (IV) orice muncă sau orice serviciu care fac parte din obligațiile cetățenești normale”.

15. De asemenea, prin aceeași decizie, paragrafele 26, 27 și 31, Curtea s-a referit la un alt act internațional în materie, respectiv Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, care nu definește munca forțată sau obligatorie, precizând la art. 4 paragraful 3 lit. d) că nu poate fi considerată muncă forțată sau obligatorie munca sau serviciul care face parte din „obligațiile civice normale”. Cu toate acestea, jurisprudența în materie a Curții Europene a Drepturilor Omului evidențiază faptul că, în discuție, este vorba de obligații de ordin financiar, fiscal, de securitate socială, iar adjectivul „normal” atașat la „obligațiile civice” semnifică faptul că munca impusă de această situație trebuie să aibă un caracter tradițional sau uzual în societatea dată. În același timp, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a adăugat că toate cele patru alineate ale paragrafului 3 din art. 4 din Convenție, dincolo de diversitatea lor, pun în evidență ideea fundamentală a existenței unui interes social în desfășurarea anumitor activități de solidaritate socială și de normalitate. De asemenea, Curtea a observat că art. 5 alin. (2) din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene stabilește că „Nimeni nu poate fi constrâns să efectueze o muncă forțată sau obligatorie”. Pe cale de consecință, Curtea a constatat că obligarea părintelui la prestarea unor activități sau lucrări de interes local, potrivit normelor de lege supuse controlului de constituționalitate, nu se încadrează în sfera sintagmei „muncă forțată” și nu încalcă art. 42 din Constituție.

16. Cele statuate în decizia menționată își mențin valabilitatea și în prezenta cauză, neintervenind elemente noi, de natură a determina o reconsiderare a jurisprudenței Curții Constituționale.

17. În prezenta cauză se mai susține că prevederile legale criticate creează o situație discriminatorie între persoanele care se încadrează în ipoteza juridică a normei criticate, cărora nu li se solicită acordul în vederea prestării unui număr de ore de muncă lunar, în cadrul unor acțiuni sau lucrări de interes local, pe de o parte, și persoanele cărora li s-a aplicat pedeapsa închisorii, care poate fi amânată, respectiv a cărei exercitare poate fi suspendată, sub supraveghere, în condițiile art. 83 și, respectiv, art. 91 din Codul penal, dacă infractorul și-a manifestat acordul de a presta muncă neremunerată în folosul comunității.

18. Cu privire la critica de neconstituționalitate ce vizează încălcarea art. 16 alin. (1) din Constituție, Curtea reține, în acord cu jurisprudența sa constantă, că principiul egalității „presupune instituirea unui tratament egal pentru situații care, în funcție de scopul urmărit, nu sunt diferite. De aceea el nu exclude, ci, dimpotrivă, presupune soluții diferite pentru situații diferite. În consecință, un tratament diferit nu poate fi doar expresia aprecierii exclusive a legiuitorului, ci trebuie să se justifice rațional, în respectul principiului egalității cetățenilor în fața legii și a autorităților publice” (Decizia Plenului Curții Constituționale nr. 1 din 8 februarie 1994, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 69 din 16 martie 1994). De asemenea, situațiile în care se află anumite categorii de persoane trebuie să difere în esență pentru a se justifica deosebirea de tratament juridic, iar această deosebire de tratament trebuie să se bazeze pe un criteriu obiectiv și rațional (a se vedea, în acest sens, cu titlu exemplificativ, Decizia nr. 86 din 27 februarie 2003, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 207 din 31 martie 2003, Decizia nr. 476 din 8 iunie 2006, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 599 din 11 iulie 2006, Decizia nr. 573 din 3 mai 2011, publicată în Monitorul Oficial al

României, Partea I, nr. 363 din 25 mai 2011, și Decizia nr. 366 din 25 iunie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 644 din 2 septembrie 2014).

19. Aplicând aceste considerente de principiu în prezenta cauză, Curtea reține că nu poate fi reținută pretinsa discriminare invocată de autorii excepției referitoare la inegalitatea juridică creată prin reglementarea diferită a necesității existenței sau nu a acordului de a presta muncă neremunerată în folosul comunității, în ipoteza reglementată de textul de lege criticat, pe de o parte, și, respectiv, în cazul persoanelor cărora li s-a aplicat pedeapsa închisorii, pe de altă parte, întrucât tratamentul juridic diferit, criticat în prezenta cauză, își are justificarea obiectivă în situațiile juridice diferite în care se află destinatarii celor două

norme juridice invocate. Astfel, cele două categorii de persoane invocate de autorii excepției, respectiv părinții care, în lipsa contribuției bănești la întreținerea copilului pentru care s-a dispus măsura plasamentului, sunt obligați la prestarea unui număr de ore de muncă, lunar, în cadrul unor acțiuni sau lucrări de interes local, în timpul aplicării măsurii de protecție specială a copilului, pe de o parte, și persoanele condamnate la o pedeapsă privativă de libertate, pe de altă parte, se află în situații juridice diferite. Prin urmare, diferența de tratament juridic este justificată, în mod obiectiv și rațional, de situațiile juridice diferite în care se regăsesc destinatarii normei legale.

20. Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată de Radu-Gabriel Patriche, în calitate de curator special al părților Ciprian Nederi și Luana Gabriela Nederi în Dosarul nr. 3.424/110/2017 al Tribunalului Bacău — Secția I civilă și constată că dispozițiile art. 67 alin. (2) din Legea nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Tribunalului Bacău — Secția I civilă și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I. Pronunțată în ședința din data de 3 decembrie 2019.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE
prof. univ. dr. **VALER DORNEANU**

Magistrat-asistent,
Irina Loredana Gulie

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 796

din 3 decembrie 2019

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 879 alin. (3) din Codul civil

Valer Dorneanu	— președinte
Cristian Deliorga	— judecător
Daniel Marius Morar	— judecător
Mona-Maria Pivniceru	— judecător
Gheorghe Stan	— judecător
Livia Doina Stanciu	— judecător
Elena-Simina Tănăsescu	— judecător
Varga Attila	— judecător
Irina Loredana Gulie	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Loredana Brezeanu.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 879 alin. (3) din Codul civil, excepție ridicată de Cătălina Kraiczar în Dosarul nr. 4.399/211/2018 al Judecătoriei Cluj-Napoca — Secția civilă și care formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 1.211D/2018.

2. La apelul nominal lipsesc părțile, față de care procedura de citare este legal îndeplinită.

3. Cauza fiind în stare de judecată, președintele Curții acordă cuvântul reprezentantului Ministerului Public, care solicită respingerea excepției de neconstituționalitate ca neîntemeiată. În acest sens, arată că dispoziția legală criticată reprezintă o consecință firească a caracterului accesoriu al sarcinii care grevează un imobil, în speță, a unei servituți, iar obligația instituită prin textul de lege nu este disproporționată. De asemenea, refuzul titularului sarcinii de a-și da consimțământul la alipirea/dezlipirea imobilului poate fi atacat în fața instanței de judecată care va aprecia, în funcție de situația concretă a fondului dominant, dar și în funcție de interesul serios și legitim al proprietarului fondului aservit. Se arată că rațiunea pentru care a fost instituită obligativitatea obținerii acestui acord rezidă nu numai în caracterul accesoriu al acesteia față de fondul aservit, dar și în obligațiile care incumbă proprietarului fondului aservit, în conformitate cu art. 767 alin. (1) din Codul civil.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

4. Prin Încheierea din 12 aprilie 2018, pronunțată în Dosarul nr. 4.399/211/2018, **Judecătoria Cluj-Napoca – Secția civilă a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 879 alin. (3) din Codul civil.** Excepția a fost invocată de Cătălina Kraiczar într-o cauză având ca obiect soluționarea plângerii formulate împotriva unei încheieri de carte funciară.

5. **În motivarea excepției de neconstituționalitate** se arată că prevederea legală criticată impune proprietarului imobilului grevat cu sarcini să solicite consimțământul titularilor acelor sarcini, în vederea modificării imobilului proprietatea sa, prin alipire sau dezlipire, ceea ce echivalează cu o restrângere a dreptului de proprietate privată, fără a fi întrunite condițiile enumerate în art. 53 din Constituție și fără a exista un raport de proporționalitate între măsura reglementată și situația care a determinat-o. În acest sens se arată că actul modificator al situației imobilului grevat cu sarcini, respectiv alipirea unui alt imobil, nu este de natură a aduce atingere drepturilor titularilor sarcinilor existente asupra imobilului, în speță drepturi de servitute. Astfel, se susține că în documentația cadastrală întocmită pentru alipire, precum și în actul autentic notarial de alipire se menționează expres că asupra imobilului nou-format prin alipire se vor menține servituțiile existente.

6. **Judecătoria Cluj-Napoca — Secția civilă** apreciază că excepția de neconstituționalitate este întemeiată. În acest sens arată că textul de lege criticat contravine dispozițiilor art. 53 din Constituție în măsura în care condiționează exercitarea dreptului de proprietate, în situația modificării unui imobil prin alipire/dezlipire, de acordul titularilor sarcinilor care grevează imobilul, chiar și în situația în care alipirea sau dezlipirea nu afectează în niciun fel drepturile lor. Astfel, apreciază că titularul dreptului de proprietate care dorește să dispună de bunul său prin operațiuni de alipire a unui fond limitrof are nevoie de consimțământul titularilor dreptului de servitute ce grevează fondul supus alipirii, chiar dacă alipirea nu afectează dreptul de servitute, fiind obligat astfel la exercitarea unei acțiuni în justiție pentru a obține consimțământul titularilor dreptului de servitute, în lipsa obținerii acestui consimțământ pe cale amiabilă, și aceasta nu numai în situația unui refuz nejustificat, ci și în situația unui dezinteres evident al persoanelor vizate, împrejurare ce instituie o sarcină disproporționată pentru titularul dreptului de proprietate.

7. Potrivit prevederilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate invocate.

8. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului, Guvernul și Avocatul Poporului** nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, republicată, reține următoarele:

9. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, republicată, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

10. **Obiectul excepției de neconstituționalitate** îl reprezintă prevederile art. 879 alin. (3) — *Modificarea imobilului înscris în cartea funciară* din Codul civil, potrivit cărora: „(3) *Alipirea sau dezlipirea unui imobil grevat cu sarcini nu se poate face decât cu consimțământul titularilor acelor sarcini. Refuzul titularilor sarcinilor nu trebuie să fie abuziv, el putând fi cenzurat de către instanța judecătorească.*”

11. În opinia autoarei excepției, prevederile legale criticate contravin dispozițiilor din Constituție cuprinse în art. 44 alin. (1) și alin. (2) teza întâi referitoare la garantarea și ocrotirea dreptului de proprietate și a proprietății private și art. 53 — *Restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți.*

12. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea reține că, potrivit art. 876 alin. (3) din Codul civil, coroborat cu art. 1 alin. (5) din Legea cadastrului și a publicității imobiliare nr. 7/1996, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 720 din 24 septembrie 2015, prin „*imobil înscris în cartea funciară*” se înțelege un teren cu sau fără construcții, de pe teritoriul unei unități administrativ-teritoriale, aparținând unuia sau mai multor proprietari, format fie dintr-o singură parcelă, fie din două sau mai multe parcele, dar care poartă un număr cadastral unic. Așadar, dacă un imobil-teren este format din două sau mai multe parcele, acesta poate purta un număr cadastral unic numai dacă parcelele sunt alăturate prin alipire, operațiunea tehnico-materială reglementată de art. 879 din Codul civil. În acest caz, fie două imobile alăturate, înscrise în cartea funciară, se unesc într-unul singur, fie un imobil înscris în cartea funciară își mărește suprafața tabulară cu suprafața unei parcele alăturate, neînscrise în cartea funciară, în ambele cazuri imobilul nou-rezultat purtând un număr cadastral unic.

13. Potrivit art. 25 din Legea nr. 7/1996, precum și art. 132 și art. 134 din Regulamentul de avizare, recepție și înscriere în evidențele de cadastru și carte funciară, aprobat prin Ordinul directorului general al Agenției Naționale de Cadastru și Publicitate Imobiliară nr. 700/2014, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 571 și 571 bis din 31 iulie 2014, alipirea se face în baza unei documentații cadastrale și a actului în formă autentică, întocmite în condițiile legii. Potrivit art. 879 alin. (3) din Codul civil, textul de lege criticat în prezenta cauză, alipirea sau dezlipirea unui imobil grevat cu sarcini reale (servituți, ipoteci, interdicții de înstrăinare) nu se poate face decât cu consimțământul titularilor acelor sarcini.

14. De asemenea, analizând legislația incidentă, Curtea mai reține că, potrivit art. 220 din Regulamentul de avizare, recepție și înscriere în evidențele de cadastru și carte funciară, anterior citat, prin *modificarea de carte funciară* se înțelege orice schimbare privitoare la aspecte tehnice ale imobilului, schimbare care nu afectează esența dreptului înscris asupra aceluși imobil și care este diferită de acțiunea în rectificarea cărții funciare, aceasta din urmă fiind definită în art. 902 alin. (2) din Codul civil ca fiind radierea, îndreptarea sau corectarea oricărei înscrieri inexacte efectuate în cartea funciară.

15. Prin urmare, Curtea reține că operațiunile de modificare a imobilelor înscrise în cartea funciară, prin alipire sau dezlipire, la cererea titularului dreptului de proprietate, sunt de natură tehnico-materială, în sensul că nu implică transferul dreptului de proprietate asupra imobilelor ce formează obiectul lor, ci mijlocesc modificarea materială a imobilelor, prin mărirea sau micșorarea suprafeței acestora. Potrivit art. 880 din Codul civil, în aceste cazuri, se vor deschide cărți funciare noi în care vor fi înscrise imobilele nou rezultate, iar vechile cărți funciare se vor închide, fără a se mai putea redeschide pentru alte înscrieri.

16. În motivarea excepției de neconstituționalitate, autoarea acesteia susține, în esență, că obligația proprietarului imobilului

grevat cu sarcini, instituită prin textul de lege criticat, de a solicita consimțământul titularilor acelor sarcini, în vederea modificării imobilului proprietatea sa, prin alipire sau dezlipire, echivalează cu o restrângere a dreptului de proprietate privată, fără a fi întrunite condițiile enumerate în art. 53 din Constituție și fără a exista un raport de proporționalitate între măsura reglementată și situația care a determinat-o.

17. Având în vedere natura criticilor de neconstituționalitate, precum și conținutul normativ al textului legal criticat, Curtea urmează să stabilească dacă soluția legislativă criticată constituie o limitare a dreptului de proprietate și dacă limitarea este justificată, respectiv dacă limitele impuse de legiuitor proprietarului unui imobil înscris în cartea funciară, care dorește alipirea sau dezlipirea unor parcele, prin condiționarea efectuării acestor operațiuni de obținerea consimțământului titularilor de sarcini reale ce grevează imobilul, reprezintă o limitare rezonabilă, care să nu fie disproporționată în raport cu scopul urmărit de legiuitor.

18. Conform testului de proporționalitate structurat în jurisprudența Curții Constituționale, limitarea drepturilor fundamentale trebuie să fie condiționată de îndeplinirea anumitor cerințe, respectiv orice măsură legislativă trebuie să fie adecvată — capabilă în mod obiectiv să ducă la îndeplinirea scopului, necesară — indispensabilă pentru îndeplinirea scopului și proporțională — să respecte justul echilibru între interesele concurente pentru a fi corespunzătoare scopului urmărit (a se vedea Decizia nr. 266 din 21 mai 2013, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 443 din 19 iulie 2013, Decizia nr. 662 din 11 noiembrie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 47 din 20 ianuarie 2015, sau Decizia nr. 686 din 26 noiembrie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 68 din 27 ianuarie 2015).

19. Astfel, Curtea reține că, raportat la critica de neconstituționalitate, condiționarea modificării unui imobil înscris în cartea funciară de obținerea acordului titularilor de sarcini reale asupra acestuia reprezintă o limitare a atributelor dreptului de proprietate privată asupra imobilului în cauză, respectiv a atributului folosinței, dat fiind faptul că operațiunile de alipire/dezlipire ale unor fonduri alăturate sunt acte de administrare, iar nu de dispoziție, care nu presupun o schimbare a titularului dreptului de proprietate. O atare intervenție legislativă trebuie să fie justificată și să se întemeieze pe o dispoziție expres stabilită în Constituție. Or, potrivit art. 44 din Constituție, legiuitorul este în drept să stabilească conținutul și limitele dreptului de proprietate, atât în ceea ce privește obiectul dreptului de proprietate, cât și atributele acestuia, limitări ce pot fi instituite în vederea apărării intereselor sociale și economice generale sau pentru apărarea drepturilor și libertăților fundamentale ale altor persoane, esențial fiind ca prin aceasta să nu fie anihilat complet dreptul de proprietate (a se vedea, în acest sens, Decizia nr. 19 din 8 aprilie 1993, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 105 din 24 mai 1993, Decizia nr. 59 din 17 februarie 2004, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 203 din 9 martie 2004, și Decizia nr. 266 din 21 mai 2013, precitată). Așadar, prevederile art. 44 alin. (1) din Constituție cuprind expres o dispoziție în temeiul căreia legiuitorul are competența de a stabili conținutul și limitele dreptului de proprietate, inclusiv prin introducerea unor limite vizând atributele dreptului de proprietate, în speță a folosinței.

20. În ceea ce privește scopul urmărit de legiuitor, Curtea reține că acesta este unul legitim, dat fiind faptul că urmărește protejarea intereselor titularilor de drepturi reale asupra fondurilor imobiliare supuse modificării prin alipire sau dezlipire, în speță drepturi de servitute de trecere, ce grevează imobilul proprietatea autoarei excepției de neconstituționalitate, astfel

cum reiese din susținerile formulate în motivarea excepției de neconstituționalitate.

21. De asemenea, referitor la justificarea limitării, prin prisma principiului proporționalității, Curtea reține că măsura legislativă este una adecvată, fiind adaptată scopului urmărit și capabilă, în mod abstract, să îndeplinească exigențele acestuia, având în vedere faptul că, potrivit textului de lege criticat, proprietarul imobilului grevat cu sarcini nu poate face operațiuni de alipire sau dezlipire a imobilului proprietatea sa decât cu consimțământul titularilor acelor sarcini.

22. Cu privire la caracterul necesar al măsurii criticate, opțiunea legiuitorului este indispensabilă pentru îndeplinirea scopului urmărit, astfel cum a fost reținut anterior, prin prisma caracterului juridic al indivizibilității dreptului de servitute, care se referă la faptul că acesta grevează întregul fond aservit și profită întregului fond dominant, astfel încât este esențial ca orice modificare de suprafață a fondului aservit, prin mărire sau micșorare, să se facă fără prejudicierea utilității fondului dominant. Prin urmare, în acest scop, este justificată soluția legislativă ce prevede obținerea acordului titularilor dreptului de servitute înaintea oricăror modificări ale suprafeței fondului aservit, asupra căruia grevează dreptul de servitute.

23. Cu privire la existența justului echilibru între măsura care a determinat limitarea dreptului de proprietate și scopul urmărit, Curtea reține că stabilirea obligației titularului dreptului de proprietate al unui imobil supus modificării în cartea funciară, prin alipiri sau dezlipiri de parcele, de a solicita acordul titularilor de sarcini reale asupra aceluiași imobil respectă cerința existenței unui echilibru între interesele în cauză, respectiv interesul general al colectivității, constând, în speță, în exercitarea cu bună-credință a drepturilor și obligațiilor rezultate din raporturile de vecinătate, și protecția drepturilor fundamentale ale individului, respectiv dreptul de proprietate. În acest sens, Curtea mai reține că, potrivit textului de lege criticat, teza a doua, în vederea protejării deopotrivă a titularului dreptului de proprietate imobiliară împotriva unui refuz abuziv sau împotriva unui dezinteres al titularilor de sarcini reale ce grevează imobilul în cauză, legiuitorul a prevăzut posibilitatea instanței de judecată de a se pronunța asupra refuzului titularilor de sarcini de a-și da consimțământul la alipirea sau dezlipirea imobilului.

24. În consecință, Curtea reține că măsura legislativă criticată reprezintă o limitare a atributelor dreptului de proprietate, care respectă cerințele prevăzute de Constituție în privința conținutului și limitelor acestui drept.

25. În fine, cu privire la susținerile autoarei excepției potrivit căreia dispoziția legală criticată aduce atingere prevederilor constituționale ale art. 53, Curtea reține că acest text constituțional nu este incident în cauză, întrucât, în sensul jurisprudenței Curții Constituționale, respectiv Decizia nr. 190 din 28 martie 2019, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 424 din 30 mai 2019, paragraful 13, în mod esențial, rolul testului de proporționalitate efectuat de către Curtea Constituțională în exercitarea atribuțiilor sale este acela de a determina conținutul normativ al drepturilor sau libertăților fundamentale, verificându-se dacă limitele legale stabilite în privința drepturilor sau libertăților fundamentale sunt structurate în acord cu natura și substanța acestora (a se vedea, spre exemplu, Decizia nr. 266 din 21 mai 2013, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 443 din 19 iulie 2013), în timp ce art. 53 din Constituție vizează numai situația în care există o abatere normativă de la conținutul și exercițiul firesc al drepturilor sau libertăților fundamentale. Or, în prezenta cauză, textul de lege criticat nu atinge însăși substanța dreptului de proprietate privată, prin anihilarea completă a conținutului acestuia, ci stabilește anumite limitări rezonabile în valorificarea acestuia, ca drept subiectiv garantat.

26. Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată de Cătălina Kraiczar în Dosarul nr. 4.399/211/2018 al Judecătorei Cluj-Napoca — Secția civilă și constată că dispozițiile art. 879 alin. (3) din Codul civil sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Judecătorei Cluj-Napoca — Secția civilă și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 3 decembrie 2019.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE

prof. univ. dr. **VALER DORNEANU**Magistrat-asistent,
Irina Loredana Gulie

**ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE
ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE**

MINISTERUL FINANTELOR PUBLICE

ORDIN**privind indicele prețurilor de consum utilizat pentru actualizarea plăților anticipate
în contul impozitului pe profit anual**

Având în vedere prevederile art. 41 alin. (2), (4) și (8) din Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal, cu modificările și completările ulterioare,

în temeiul prevederilor art. 10 alin. (4) din Hotărârea Guvernului nr. 34/2009 privind organizarea și funcționarea Ministerului Finanțelor Publice, cu modificările și completările ulterioare, și ale art. 41 alin. (20) din Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal, cu modificările și completările ulterioare,

ministrul finanțelor publice emite următorul ordin:

Art. 1. — Pentru anul fiscal 2020, indicele prețurilor de consum utilizat pentru actualizarea plăților anticipate în contul impozitului pe profit anual este 103,1%.

Art. 2. — Direcția generală de legislație Cod fiscal și reglementări vamale, direcțiile generale regionale ale finanțelor

publice, precum și Direcția generală de administrare a marilor contribuabili vor duce la îndeplinire prevederile prezentului ordin.

Art. 3. — Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Ministrul finanțelor publice,
Vasile-Florin CițuBucurești, 19 februarie 2020.
Nr. 1.615.

ACTE ALE CORPULUI EXPERTILOR CONTABILI ȘI CONTABILILOR AUTORIZAȚI DIN ROMÂNIA

CORPUL EXPERTILOR CONTABILI ȘI CONTABILILOR AUTORIZAȚI DIN
ROMÂNIA
CONSILIUL SUPERIOR

HOTĂRÂRE privind prelungirea perioadei de valabilitate a vizei aferente anului 2019 până la data de 31 martie 2020

În temeiul:

— art. 27 alin. (1) și art. 32 alin. (2) din Ordonanța Guvernului nr. 65/1994 privind organizarea activității de expertiză contabilă și a contabililor autorizați, republicată, cu modificările și completările ulterioare;

— pct. 3, 18 și 147 din Regulamentul de organizare și funcționare a Corpului Experților Contabili și Contabililor Autorizați din România, aprobat prin Hotărârea Conferinței naționale a experților contabili și contabililor autorizați nr. 1/1995, republicat, cu modificările și completările ulterioare;

— art. 44 din Ordonanța Guvernului nr. 65/1994, republicată, cu modificările și completările ulterioare,

Consiliul superior al Corpului Experților Contabili și Contabililor Autorizați din România adoptă următoarea hotărâre:

Art. 1. — Viza anuală pentru exercitarea profesiei obținută în anul 2019 este valabilă până la data de 31 martie 2020.

Art. 2. — Membrii experți contabili judiciari trebuie să obțină viza de exercitare a profesiei pentru persoana fizică pe anul 2020 până la data de 31 martie 2020.

Art. 3. — Prezenta hotărâre se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Art. 4. — Organele alese și executive vor duce la îndeplinire dispozițiile prezentei hotărâri.

Președintele Corpului Experților Contabili
și Contabililor Autorizați din România,
Robert Aurelian Șova

București, 24 februarie 2020.
Nr. 20/556.

EDITOR: PARLAMENTUL ROMÂNIEI — CAMERA DEPUTAȚILOR

„Monitorul Oficial” R.A., Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București; C.I.F. RO427282,
IBAN: RO55RNCB0082006711100001 Banca Comercială Română — S.A. — Sucursala „Unirea” București
și IBAN: RO12TREZ7005069XXX000531 Direcția de Trezorerie și Contabilitate Publică a Municipiului București
(alocat numai persoanelor juridice bugetare)
Tel. 021.318.51.29/150, fax 021.318.51.15, e-mail: marketing@ramo.ro, internet: www.monitoruloficial.ro
Adresa pentru publicitate: Centrul pentru relații cu publicul, București, șos. Panduri nr. 1,
bloc P33, parter, sectorul 5, tel. 021.401.00.73, fax 021.401.00.71 și 021.401.00.72
Tiparul: „Monitorul Oficial” R.A.

